אישים באגרות הראי"ה

# הרב אהרן ראובן צ'רני, ברמינגהם

## רב בברמינגהם שבאנגליה, מחברי "דגל ירושלים" · שנות חייו אינן ידועות לנו

2 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

## בקצרה

פרטים ביוגרפיים על הרב אהרן ראובן צ'רני לא מצאנו במקורות שבדקנו. מן האגרות עולה שהיה רב בקהילת ברמינגהם שבאנגליה בשנים שבהן ישב הרב קוק בלונדון.

## הרב קוק על הרב אהרן ראובן צ'רני

בסיוון תרע"ח (1918) השיב לו הרב קוק על מכתבו בעניין "דגל ירושלים" (ראו בפרשת "דגל ירושלים"). הרב קוק כתב שאין להבליט את הצד השלילי של "הזרם השלילי הקיצוני", כי על ידי התגברות הנשמה הפנימית בתחייה הלאומית ישובו גם הרחוקים מאוד. הוא ביקש שהרב צ'רני יכתוב לו את מחשבותיו, כי הוא חושב להוציא מאסף ביידיש (כרך ג', אגרת תתצא).

במרחשוון תרע"ט (1918) חיזק הרב קוק את ידי הרב צ'רני, שפעל להרחיק את הנישאים לנוכריות. הרב קוק הביא ראיה ממעשה נחמיה, שהבריח את נכדו של אלישיב הכהן הגדול, שהיה חתנו של סנבלט, ומדברי הרמב"ם, שהנושא נוכרית כאילו התחתן בעבודה זרה (כרך ג', אגרת תתקיט).

## האגרות

**כרך ג', אגרת תתצא:** בכ"ו בסיוון תרע"ח, מלונדון: אין להבליט את הצד השלילי. הניצוץ הקדוש יחדור למקום שהלאומיות החילונית אינה יכולה לחדור אליו. תוכנית למאסף ביידיש.

*"ולאותו המקום הירוד, שלאומיות טבעית חילונית אינה יכולה לחדור, יכול הוא לחדור הניצוץ הקדוש החי מאור ד'"*

**כרך ג', אגרת תתקיט:** בד' במרחשוון תרע"ט: חיזוק לפעולתו נגד הנישאים לנוכריות, מן מעשה נחמיה ומדברי הרמב"ם.

*"להרחיק בכל מה דאפשר את הבוגדים בברית ד' ותוה"ק, להטמע בבנות גויי הארץ"*

# נוסח האגרות

2 האגרות שבהן נזכר הרב אהרן ראובן צ'רני, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה

# אגרות הראי"ה – כרך ג' – אגרת תתצא

### תמצית האגרת

**תאריך ומקום:** כ"ו סיון תרע"ח - לונדון **נמען:** הרב א"ר צ'רני, ברמינגהם

אין להבליט את הצד השלילי של 'הזרם הקיצוני'. דרך התגברות הנשמה הפנימית בתחייה ישובו גם הרחוקים: 'לאותו המקום הירוד שלאומיות טבעית חילונית אינה יכולה לחדור, יכול לחדור הניצוץ הקדוש'. הרב קוק מתכנן מאסף ביידיש.

### עיקרי הדברים

- לא להבליט שלילה.
- הניצוץ חודר לרחוקים.
- מאסף ביידיש.

נוסח האגרת

בעה"י[1], כ"ו סיון תרע"ח[2].

שלו'[3] וברכה לכ'[4] ידי"נ[5] הרה"ג[6] החה"ש[7] זך הרעיון ורב פעלים מו"ה[8] א"ר[9] צארני שליט"א[10] רב דק' בירמינגהאם יצ"ו[11], וכא"ל[12] ברכת ד' וכט"ס[13].

יקרו לי מאד דבריו היקרים במכתבו. הנני רואה בכת"ר[14] אחד מבעלי ההכרה וההרגשה הנכונה, שכמותו ירבו בישראל. ובאמת גם זה הצד של ההצלה מהזרם השלילי הקיצוני, העלול להפריד גם את המקובצים, וק"ו[15] שאין בכחו לקבץ את הנפזרים, ועכ"פ[16] ברור הוא שיש בכחו להפריע בעד הקיבוץ האידיאלי שנפש ישרה מישראל שואפת אליו, אבל בסידור הרצאת הדברים ראוי ודאי שלא להבליט את הצד השלילי, כי סוף כל סוף תקותנו חזקה היא בעז"ה[17] צור ישראל וגואלו, כי ע"י[18] ההתגברות של הנשמה הפנימית, שהיא תאיר את אורה בתוך התחיה הלאומית, ע"י ההתכנסות הכללית של כשרי ישראל, העומדים איתן על מעמד הקודש של המסורת הנאדרה, בחיים, בהגיון, בהרגשה, באמונה ובמעשה, ישובו לנו גם אחים רחוקים מאד, ממש האובדים והנדחים. ולאותו המקום הירוד, שלאומיות טבעית חילונית אינה יכולה לחדור, יכול הוא לחדור הניצוץ הקדוש החי מאור ד', מקור החיים ב"ה[19], המתגלה באור תורה ונר מצוה, ביקרת אמונת אומן, ובטוהר קדושת ישראל. אקוה שכת"ר[20] יהיה מהחלוצים העובדים על שדי התנועה הקדושה הזאת, אשר גדולי עם ד' מעברים רבים הולכים ונלוים אליה. וד' יהיה בעזרנו להעמיד מחנה גדול, כמחנה אלהים, לגונן בעד נשמת עמנו ולהפריח פרחי הוד קודש על כל הככר כולו של תנועת התחיה ובנין הארץ.

יהיו נא חליפות מכתבינו תכופות בע"ה[21] ובעת הכושר יכתב כת"ר[22] בטובו מהגיוני לבבו, ע"ד[23] הסתדרותנו ומגמת דגלנו, כי חושב אני שנצטרך ג"כ[24] להוציא איזה מאסף, לע"ע[25] באידיש, שיקבץ חות דעתם של אנשי רוח שונים הנאמנים לדגלנו, למען יתבררו ויתלבנו הדברים בע"ה, והנני חותם בכל חותמי ברכות, ישלח השי"ת[26] מרפא וארוכה ורפואה שלמה בתוש"ח[27] עם ד' לחמותו הכבודה ובתו היקרה תחי'[28], ויברך אותו ואת ביתו וכא"ל בכט"ס[29], כנה"י[30] ונפש ידי"ע[31] דוש"ת[32] באה"ר[33],

## הק' אברהם יצחק הכהן קוק

1. בעה"י - בעזרת השם יתברך
2. תרע"ח - השנה תרע"ח (1917/1918)
3. שלו' - שלום
4. לכ' - לכבוד
5. ידי"נ - ידיד נפשי
6. הרה"ג - הרב הגאון
7. החה"ש - החיים והשלום
8. מו"ה - מורנו הרב
9. א"ר - אמר רבי
10. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
11. יצ"ו - ישמרה צורה ויחייה
12. וכא"ל - וכל אשר לו
13. וכט"ס - וכל טוב סלה
14. בכת"ר - בכבוד תורתו
15. וק"ו - וקל וחומר
16. ועכ"פ - ועל כל פנים
17. בעז"ה - בעזרת השם
18. ע"י - על ידי
19. ב"ה - ברוך השם
20. שכת"ר - שכבוד תורתו
21. בע"ה - בעזרת השם
22. כת"ר - כבוד תורתו
23. ע"ד - על דבר
24. ג"כ - גם כן
25. לע"ע - לעת עתה
26. השי"ת - השם יתברך
27. בתוש"ח - בתוך שאר חולי (ישראל)
28. תחי' - תחיה
29. בכט"ס - בכל טוב סלה
30. כנה"י - כנפשו היקרה
31. ידי"ע - ידידו עוז
32. דוש"ת - דורש שלומו ותורתו
33. באה"ר - באהבה רבה

# אגרות הראי"ה – כרך ג' – אגרת תתקיט

### תמצית האגרת

**תאריך ומקום:** ד' מרחשון תרע"ט **נמען:** הרב אהרן ראובן צ'רני, ברמינגהם

הרב קוק מחזק את ידי הרב צ'רני שפעל להרחיק את הנישאים לנוכריות. ראיה ממעשה נחמיה, שהבריח את נכד אלישיב הכהן הגדול שהיה חתן לסנבלט, ומדברי הרמב"ם (הלכות איסורי ביאה פרק יב) שהנישא לנוכרית כאילו התחתן בעבודה זרה.

### עיקרי הדברים

- חיזוק נגד נישואי תערובת.
- מעשה נחמיה.
- הרמב"ם, הלכות איסורי ביאה.

נוסח האגרת

ב"ה[1], ד' מ"ח[2] עטר"ת[3].

כ'[4] ידידי הרב הג'[5] המפורסם איש אשכולות מו"ה[6] אהרן ראובן צארני שליט"א[7], רב בק' בירמינגהאם יצ"ו[8], וכא"ל[9] שוי"ר[10].

מכתבו היקר הגיעני, וישר חילי' על אשר יאזר כגבר חלציו לקנא קנאת ד'. להרחיק בכל מה דאפשר את הבוגדים בברית ד' ותוה"ק[11], להטמע בבנות גויי הארץ. ומי זה אשר לא יתן צדק לפעלו הטוב. ומעשה נחמי' יוכיח, שהבריח את בן בן אלישיב הכה"ג[12], בהיותו חתן לסנבלט, ולא נשא פני גדול, ותחשב לו לצדקה עד עולם, ולשון הרמב"ם[13] בפי"ב[14] מה' אסו"ב[15] שהוא כאילו נתחתן בעבו"ז[16], ויש בו הפסד שאין בכל העריות כמותו, ע"כ[17] תחזקנה ידי כת"ר[18]. ואקוה בעה"י[19] שרבים ושלמים יחזקו את ידיו לטהר כרם בית ישראל, ולהאיר אור קדושת היהדות במבואות האפלים, וד' יהי'[20] אור לנו, וישיב לב רחוקים לשוב לצור מעוזם, לטוב להם כה"י[21].

והנני בזה ידי"ע[22] דוש"ת[23] ומחזק ידיו בעז ד', כנה"ר[24] ונפש חותם בכל חותמי ברכות באה"ר[25],

**הק' אברהם יצחק הכהן קוק**

1. ב"ה - ברוך השם
2. מ"ח - מרחשון
3. עטר"ת - השנה תרע"ט (1918/1919) - כתובה במילה "עטרת"
4. כ' - כבוד
5. הג' - הגאון
6. מו"ה - מורנו הרב
7. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
8. יצ"ו - ישמרה צורה ויחייה
9. וכא"ל - וכל אשר לו
10. שוי"ר - שלום וישע רב
11. ותוה"ק - ותורתנו הקדושה

12. הכה"ג - הכהאי גוונא
13. הרמב"ם - רבי משה בן מימון
14. בפי"ב - בפרק י"ב
15. אסו"ב - איסורי ביאה
16. בעבו"ז - בעבודה זרה
17. ע"כ - על כן
18. כת"ר - כבוד תורתו
19. בעה"י - בעזרת השם יתברך
20. יהי' - יהיה
21. כה"י - כנפשו היפה
22. ידי"ע - ידידו עוז
23. דוש"ת - דורש שלומו ותורתו
24. כנה"ר - כנפשו הרמה
25. באה"ר - באהבה רבה